Parlamentul European
2024-2029

Comisia pentru control bugetar

2024/2052(INI)

21.2.2025

PROIECT DE RAPORT

referitor la controlul activităților financiare ale Băncii Europene de Investiții – raportul anual pe 2023
(2024/2052(INI))

Comisia pentru control bugetar

Raportor: Ondřej Knotek

CUPRINS

Pagina

PROPUNERE DE REZOLUȚIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN.....3

PROPUNERE DE REZOLUȚIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN

referitoare la controlul activităților financiare ale Băncii Europene de Investiții – raportul anual pe 2023
(2024/2052(INI))

Parlamentul European,

– având în vedere raportul de activitate pe 2023 al Băncii Europene de Investiții (BEI) din 1 februarie 2024 intitulat „A Blueprint for Sustainable Living” (Plan pentru un mod de viață sustenabil) și documentul BEI din 2 februarie 2023 intitulat „Planul operațional al Grupului BEI pentru perioada 2023-2025”,

– având în vedere raportul BEI privind investițiile 2023/2024 intitulat „Transforming for competitiveness” (Transformare înspre competitivitate), publicat la 7 februarie 2024,

– având în vedere documentul BEI din 8 mai 2023 intitulat „Mid-term review of the EIB Energy Lending Policy” (Evaluarea intermediară a politicii BEI de acordare a împrumuturilor în domeniul energiei),

– având în vedere raportul BEI privind punerea în practică în 2021 a politicii de transparență a Grupului BEI, publicat la 1 iulie 2024,

– având în vedere documentul BEI din 27 noiembrie 2023 intitulat „EIB Group PATH Framework – Version 1.2 of November 2023 – Supporting counterparties on their pathways to align with the Paris Agreement” (Cadrul PATH al Grupului BEI – Versiunea 1.2 noiembrie 2023 – Sprijinirea contrapărților în demersurile lor de aliniere la Acordul de la Paris),

– având în vedere documentele BEI din 21 iunie 2024 intitulate „Foaia de parcurs strategică a Grupului BEI 2024-2027” și din 29 noiembrie 2023 intitulată „Foaia de parcurs strategică globală a BEI”,

– având în vedere raportul pe 2023 al Grupului BEI privind sustenabilitatea, publicat la 25 iulie 2024,

– având în vedere nota de informare a BEI din 6 februarie 2023 intitulată „The European Investment Bank’s approach to human rights” (Abordarea Băncii Europene de Investiții cu privire la drepturile omului),

– având în vedere raportul pe 2023 al Grupului BEI privind mecanismul de tratare a plângerilor, publicat la 10 iunie 2024,

– având în vedere documentul BEI din 14 octombrie 2024 intitulat „Diversity, Equity and Inclusion at the EIB Group” (Diversitate, echitate și incluziune în cadrul Grupului BEI),

– având în vedere publicația BEI din 23 septembrie 2024 intitulată „Rapoartele anuale ale Comitetului de audit al BEI pentru anul 2023”,

– având în vedere raportul BEI din 15 iulie 2024 intitulat „Activitățile Grupului BEI în regiunile de coeziune ale UE în 2023”,

– având în vedere raportul BEI din 19 octombrie 2023 intitulat „EIB Investment Survey 2023 – European Union overview” (Ancheta BEI privind investițiile pentru 2023 – Privire de ansamblu asupra Uniunii Europene),

– având în vedere raportul BEI din 26 iunie 2024 intitulat „EIB Group support for EU businesses: Evidence of impact in addressing market failures” (Sprijinul acordat de Grupul BEI întreprinderilor din UE: dovezi ale impactului în abordarea disfuncționalităților pieței),

– având în vedere comunicarea comună a Comisiei și a Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate din 5 martie 2024 intitulată „O nouă Strategie privind industria europeană de apărare: asigurarea capacității de reacție rapidă a UE prin intermediul unei industrii europene de apărare reactive și reziliente” (JOIN(2024)0010),

– având în vedere Raportul special nr. 22/2024 al Curții de Conturi Europene intitulat „Dubla finanțare din bugetul UE”,

– având în vedere raportul BEI din 29 decembrie 2023 intitulat „European Investment Bank Group Risk Management Disclosure Report – June 2023” (Raportul de informare al Grupului BEI privind gestionarea riscurilor - iunie 2023),

– având în vedere articolul 55 din Regulamentul său de procedură,

– având în vedere raportul Comisiei pentru control bugetar (A10-0000/2025),

A. întrucât BEI este cea mai mare bancă multilaterală de dezvoltare din lume prin volumul împrumuturilor și creditelor operate;

B. întrucât, ca bancă multilaterală de investiții deținută de statele membre ale UE, BEI este gestionată de Consiliul guvernatorilor, de Consiliul de administrație și de Comitetul de direcție și dispune de propriile mecanisme interne de asigurare a răspunderii de gestiune, de guvernanță și de audit;

C. întrucât BEI își desfășoară activitatea pe o piață competitivă, dar este, totodată, un organism al UE care trebuie să respecte standarde înalte de transparență și de implicare a părților interesate;

D. întrucât BEI are obiective transversale în acțiunile climatice și sustenabilitatea mediului, coeziunea și convergența economică și socială, tranziția digitală și sprijinirea priorităților de acțiune externă ale UE în întreaga lume, iar finanțarea sa este aliniată la prioritățile politice ale UE;

E. întrucât BEI este însărcinată și cu aprovizionarea cu resurse, prin activități de împrumut, care sunt esențiale pentru punerea în aplicare a politicilor UE;

F. întrucât Agenda strategică a Consiliului European pentru perioada 2024-2029 prevede consolidarea rolului Grupului BEI drept catalizator al politicii apărării și securității UE

și subliniază necesitatea de a consolida competitivitatea UE printr-un efort important de investiții colective, mobilizând deopotrivă finanțare publică și privată;

G. întrucât raportul Draghi privind viitorul competitivității europene[1] a făcut numeroase sugestii pentru extinderea în continuare a rolului BEI în finanțarea politicilor UE și pentru a permite BEI să își asume mai multe riscuri;

H. întrucât este esențial să se elimine barierele din calea accesului la finanțare pentru întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri) și pentru întreprinderile cu capitalizare medie; întrucât sistemele publice de creditare și garantare sunt un important instrument de politică anticiclică, în special în perioadele de recesiune economică, dar și pentru atenuarea disfuncționalităților structurale ale pieței;

I. întrucât BEI este o componentă esențială a arhitecturii financiare europene pentru dezvoltare și cel mai mare creditor multilateral pentru regiunile învecinate ale UE;

J. întrucât succesul politicilor UE și eficacitatea punerii lor în aplicare depind tot mai mult de Grupul BEI; întrucât este clar că intensitatea și calitatea controlului exercitat de Parlamentul European asupra activităților financiare ale BEI ar trebui să fie pe măsura cooperării BEI-Comisie, care a devenit foarte importantă;

K. întrucât modelul de afaceri al BEI presupune standarde maxime de integritate, responsabilitate și transparență și trebuie adoptate și actualizate în permanență măsuri adecvate pentru a combate toate formele de fraudă, spălare de bani, finanțare a terorismului și criminalitate organizată;

Operațiuni financiare și performanță

1. ia act de funcționarea eficace și eficientă a BEI într-un context internațional afectat de problematica situației geopolitice, de efectele schimbărilor climatice și de alte situații care afectează economia mondială;

2. ia act de rezultatul consolidat al Grupului BEI care, conform Standardelor Internaționale de Raportare Financiară (IFRS), s-a ridicat la 2 272 de miliarde EUR în 2023, comparativ cu 2 327 de miliarde EUR în 2022 (o scădere de 2,4 % față de exercițiul anterior);

3. observă că rata de lichiditate totală a BEI a rămas în limite interne până la sfârșitul anului 2023; subliniază că ratingul AAA al Băncii, cu perspectivă „stabilă”, este necesar pentru a asigura surse adecvate de finanțare pe piață la rate preferențiale și trebuie deci păstrat; subliniază că o bonitate ridicată a BEI este esențială pentru succesul modelului său de afaceri;

4. observă că totalul plăților efectuate de BEI s-a cifrat la 54,4 miliarde EUR în 2023 (din care 53,4 miliarde EUR din resursele proprii ale BEI), comparativ cu 54,3 miliarde EUR în 2022 (din care 53,3 miliarde EUR din resursele proprii ale BEI); observă că, potrivit unui model economic elaborat în comun de Departamentul economic al BEI și de Centrul Comun de Cercetare al Comisiei, investițiile totale semnate în cadrul UE numai de Grupul BEI în 2023 vor crea aproximativ 1 460 000 de noi locuri de muncă în UE-27

[1] Draghi, M., *The future of European competitiveness* (Viitorul competitivității europene), septembrie 2024.

până în 2027 și vor avea un impact asupra economiei UE echivalent cu o creștere cu 1,03 puncte procentuale a PIB-ului;

InvestEU, simplificarea cadrului financiar multianual și Mecanismul de redresare și reziliență

5. consideră binevenită adoptarea, la 13 decembrie 2023, a planului operațional al Grupului BEI pentru perioada 2024-2026, care sintetizează prioritățile stabilite și activitățile care urmează să fie desfășurate pentru a pune în aplicare strategia Grupului BEI pentru următorii trei ani;

6. reamintește că Grupului BEI i s-a alocat 75 % (19,6 miliarde EUR) din garanția bugetară a UE acordată în temeiul Regulamentului InvestEU[2]; subliniază că, numai în 2023, BEI a aprobat 30 de operațiuni prin InvestEU, în valoare totală de 9,1 miliarde EUR;

7. subliniază că, în actualul cadru financiar multianual 2021-2027, BEI gestionează 87 de mandate acordate de Comisie, crescând la aproximativ 130 dacă sunt incluse și cele cu gestiune partajată și atribuite de administrațiile locale și de statele membre și ia act de faptul că BEI întocmește nu mai puțin de 457 de rapoarte pe an pentru acestea; subliniază că reducerea birocrației și simplificarea sunt necesare pentru o mai bună utilizare a resurselor;

8. subliniază că BEI gestionează șase mandate în Mecanismul de redresare și reziliență (MRR) în patru state membre, semnate în 2021 (Grecia și Italia), în 2022 (România) și în 2024 (Spania), în valoare totală de 8,7 miliarde EUR; înțelege însă că introducerea unor instrumente bazate pe „finanțări nelegate de costuri”, care au crescut mult ca volum odată cu Mecanismul de redresare și reziliență, crește în mod obiectiv riscul de erori și de gestionare defectuoasă, în special de dublă finanțare; invită Comisia și BEI, în calitatea sa de partener principal și consilier, să se abțină de la prezentarea oricăror noi propuneri care utilizează MRR ca model pentru stabilirea mecanismelor de finanțare, inclusiv în viitoarea propunere a Comisiei privind un cadru financiar multianual pentru perioada de după 2027; reiterează aici că simplificarea vizată de BEI nu ar trebui să fie în detrimentul bunei gestionări a resurselor UE și al posibilității de a exercita controlul pentru a menține actorii relevanți responsabili, astfel cum se prevede în tratate;

Securitate energetică

9. ia act de sprijinul continuu oferit de BEI pentru securitatea aprovizionării, care ia în principal forma consolidării rețelelor de energie electrică și a infrastructurii transfrontaliere, a reducerii cererii de energie prin proiecte de eficiență energetică și a promovării producției de energie cu emisii scăzute de dioxid de carbon; subliniază că BEI a sprijinit noi dimensiuni ale securității energetice, cum ar fi răspunsul părții de consum și stocarea energiei, și a promovat dezvoltarea unei aprovizionări sustenabile cu materii prime critice necesare pentru tranziția energetică;

[2] Regulamentul (UE) 2021/523 al Parlamentului European și al Consiliului din 24 martie 2021 de instituire a Programului InvestEU și de modificare a Regulamentului (UE) 2015/1017 (JO L 107, 26.3.2021, p. 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/523/oj).

10. își reiterează apelul de a combate sărăcia energetică și reamintește că criza energetică alimentează presiunile inflaționiste, crește insecuritatea alimentară și afectează bugetele gospodăriilor și invită BEI să utilizeze Mecanismul pentru o tranziție justă și Fondul pentru modernizare pentru a sprijini regiunile și populațiile cele mai afectate de tranziția energetică; se declară conștient de faptul că multe sectoare se confruntă cu probleme din ce în ce mai mari din cauza efectului comun al adaptării la obiectivele Pactului verde și al consecințelor crizei energetice și ale creșterii inflației; invită BEI să își intensifice eforturile pentru a reduce costul capitalului tehnologiilor curate;

11. ia act de faptul că, în iulie 2023, Grupul BEI a majorat obiectivele de finanțare ale angajamentului din octombrie 2022 de la peste 30 de miliarde EUR până în 2027 la 45 de miliarde EUR (REPowerEU+), pentru a-și intensifica eforturile de asigurare a securității energetice a UE;

12. subliniază că, în 2023, BEI a oferit finanțare în valoare de aproximativ 21,4 miliarde EUR pentru proiecte legate de energie, din care aproximativ 19,8 miliarde EUR în UE și 1,6 miliarde EUR în afara UE;

13. consideră că hidrogenul și derivații săi, în special atunci când sunt obținuți din surse regenerabile, pot avea un rol în îndeplinirea obiectivelor de decarbonizare ale UE și în reducerea dependenței de combustibilii fosili; invită BEI să asigure un rol esențial în mobilizarea investițiilor private;

Politica de apărare și de securitate

14. subliniază că, în mai 2024, Consiliul de administrație al BEI a aprobat Planul de acțiune pentru securitate și apărare al Grupului BEI pentru a intensifica sprijinul pentru industria de securitate și apărare a UE; subliniază că BEI acordă sprijin IMM-urilor și întreprinderilor nou-înființate inovatoare din sectorul securității și apărării în temeiul principiului „dublei utilizări”, respectând criteriul „utilizării civile credibile”, dar întrerupe testul veniturilor;

15. subliniază valoarea adăugată a măsurilor inovatoare pe care BEI le-a adoptat pentru a accelera investițiile în securitate și apărare, precum cea a „ghișeului unic” care acționează ca punct unic de intrare pentru clienți și părțile interesate externe, cărora le oferă asistență de specialitate pentru a facilita accesul la sprijinul Grupului BEI;

16. se declară conștient de faptul că, în iunie 2023, BEI a aprobat o creștere a Inițiativei europene strategice de securitate pentru investiții în securitate în UE de la peste 6 miliarde EUR la peste 8 miliarde EUR pentru perioada 2022-2027, incluzând și sectorul spațial și cel al securității cibernetice; încurajează BEI să întărească parteneriatele instituționale cu Agenția UE pentru Programul spațial și cu alți parteneri potențial relevanți;

17. apreciază cooperarea BEI cu Agenția Europeană de Apărare și se bucură de semnarea unei actualizări a memorandumului de înțelegere dintre cele două organisme la 3 octombrie 2024;

Infrastructura socială și locuințe

18. subliniază că prețurile de cumpărare și de închiriere a locuințelor au crescut mult în ultimii ani, făcând tot mai greu accesibile multe zone metropolitane din UE și compromițând accesul la acestea; consideră binevenită includerea sprijinului pentru infrastructura socială în rândul celor opt priorități strategice ale Grupului BEI pentru perioada 2024-2027 și este de acord că investițiile în locuințe eficiente din punct de vedere energetic, sustenabile și accesibile, în asistență medicală de ultimă generație și în educație sunt vitale pentru creșterea productivității și contribuie la un cadru social solid și rezilient;

19. consideră că cooperarea cu autoritățile locale, cu administrațiile locale și cu reprezentanții societății civile ar trebui să vizeze prioritar construirea de locuințe sociale; se declară conștient de faptul că eficacitatea acțiunilor BEI în sectorul locuințelor și al infrastructurii sociale depinde și de eliminarea obstacolelor politice și de reglementare;

Sprijin pentru IMM-uri, întreprinderi cu capitalizare medie, întreprinderi nou-înființate și întreprinderi în curs de extindere, uniunea piețelor de capital și rolul Fondului european de investiții

20. subliniază că IMM-urile, întreprinderile nou-înființate și cele în curs de extindere sunt deosebit de importante pentru economia UE; subliniază că aceste întreprinderi se confruntă cu probleme importante în accesul la finanțare, la piețe și la forță de muncă înalt calificată, ceea ce le limitează creșterea; susține că creșterea și dinamismul întreprinderilor sunt factori-cheie pentru inovare, competitivitate și productivitate; încurajează Grupul BEI să abordeze în continuare aceste aspecte prin programe financiare adaptate, mecanisme de partajare a riscurilor și instrumente financiare orientate destinate întreprinderilor;

21. consideră că o uniune mai puternică a piețelor de capital va stimula piețele de securitizare și de capital de risc, făcând posibilă creșterea investițiilor în economia reală, și că finanțarea întreprinderilor europene în curs de extindere cu capital european ar trebui să fie o prioritate, după cum o demonstrează inițiativa „Campionii europeni din domeniul tehnologiei”, care a fost lansată în februarie 2023 pentru a finanța întreprinderile europene promițătoare din domeniul tehnologiei; observă că inițiativa „Campionii europeni din domeniul tehnologiei” este completată de Inițiativa europeană pentru întreprinderi în curs de extindere, care vizează asigurarea unei finanțări esențiale pentru întreprinderile europene de înaltă tehnologie în dezvoltarea lor din stafii avansate;

22. ia act de misiunea Fondului European de Investiții (FEI) de a sprijini accesul la finanțare pentru microîntreprinderile și întreprinderile mici și mijlocii europene; consideră că activitățile FEI pentru dezvoltarea ecosistemului european al capitalului de risc ar trebui intensificate;

23. consideră oportun sprijinul oferit de Grupul BEI unui număr de aproximativ 400 000 de IMM-uri și întreprinderi cu capitalizare medie numai în 2023, cu finanțare în valoare de 31,1 miliarde EUR, inclusiv împrumuturi și garanții pentru întreprinderi (din care 14,9 miliarde EUR au fost mobilizate de FEI), ceea ce a dus la mobilizarea a peste 134 de miliarde EUR, și constată că acesta a colaborat cu aproape 300 de instituții partenere din întreaga Europă în acest scop;

24. reamintește că mobilizarea Fondului european de garantare s-a încheiat în 2023 și că plățile efectuate pentru a ajuta IMM-urile să se redreseze în urma impactului negativ al pandemiei asupra a aproximativ 200 000 de IMM-uri din întreaga UE; reamintește preocupările exprimate în rezoluțiile anterioare cu privire la transparența proceselor decizionale și la informațiile privind destinatarii finali;

25. ia act de măsurile FEI privind combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului, care includ evaluarea riscurilor legate de produse și tranzacții, îndeplinirea obligației de diligență a contrapărților, verificarea structurii de proprietate și a unor persoane importante în raport cu sancțiunile și cu presa negativă, introducerea unei formări obligatorii pentru întregul personal și încheierea unui acord cu Unitatea de informații financiare din Luxemburg cu privire la raportarea și urmărirea oricăror tranzacții suspecte detectate;

Domenii-cheie în politica coeziunii, în politicile climatice și de sustenabilitate a mediului și în politica digitalizării

26. apreciază că, în cadrul orientării sale pentru coeziune pentru perioada 2021-2027, BEI s-a angajat să aloce cel puțin 40 % din finanțarea sa totală în UE între 2022 și 2024 proiectelor din regiunile de coeziune și că, în 2023, această finanțare a reprezentat 42 % din totalul împrumuturilor UE (comparativ cu 40 % în 2022); subliniază că ponderea finanțării BEI alocate regiunilor mai puțin dezvoltate a crescut de la 24 % în 2022 la 26 % în 2023, anume 17,2 miliarde EUR, cu mult peste obiectivul de 21 % stabilit în liniile de orientare BEI privind coeziunea pentru 2023; adresează încă un apel către BEI să continue să monitorizeze și să analizeze deficiențele care împiedică anumite regiuni sau țări să profite din plin de sprijinul financiar și de asistența oferite de BEI;

27. consideră demn de remarcat că în ultimii 15 ani serviciul de consultanță al BEI a susținut peste 1 000 de proiecte în regiuni de coeziune; susține că ar trebui să se pună un accent mai mare pe stabilirea de contacte și promovarea activă a oportunităților de finanțare în regiunile mai puțin dezvoltate și de tranziție;

28. remarcă numeroasele măsuri promovate de BEI în regiunile de coeziune care sprijină sectorul asistenței medicale, inclusiv HERA Invest, o garanție în valoare de 100 de milioane EUR instituită în parteneriat cu Comisia pentru a sprijini investiții în cercetare și dezvoltare de vârf; încurajează BEI să promoveze în regiunile de coeziune investiții focalizate pe catalizatori de dezvoltare sistemici, precum accesul la asistență medicală și educație, locuințe sociale și la prețuri accesibile, conectivitate digitală și finanțare locală pentru orașe și regiuni, fie prin împrumuturi directe (cum ar fi împrumutul din Cadrul pentru orașe), fie prin instrumente financiare, și să valorifice sinergiile dintre granturile UE și împrumuturile BEI pentru a susține conectivitatea feroviară transfrontalieră, esențială pentru o mai bună integrare pe piața unică a UE;

29. subliniază că numai în 2023 BEI a semnat acorduri de finanțare în valoare de 41,8 miliarde EUR pentru combaterea schimbărilor climatice și de 25,1 miliarde EUR pentru sustenabilitatea mediului (35,1 miliarde EUR și, respectiv, 15,9 miliarde EUR în 2022); constată că în 2023 finanțarea BEI pentru adaptarea la schimbările climatice s-a ridicat la 2,7 miliarde EUR, ceea ce reprezintă 6,4 % din totalul acțiunilor sale în domeniul climei (față de 1,9 miliarde EUR sau 5,4 % în 2022); subliniază că în 2023

finanțarea acțiunilor climatice și a sustenabilității mediului, per total, a reprezentat 60 % din finanțarea BEI;

30. consideră o idee bună faptul că BEI a inclus agricultura și bioeconomia printre prioritățile sale cheie; reiterează că sectorul agricol se confruntă cu provocări tot mai mari și că fermierilor din UE li se cere să se adapteze la obiectivele Pactului verde european, să facă față perturbărilor cauzate de efectele crizei energetice și să se adapteze la creșterea inflației; invită Grupul BEI să se implice mai mult în sectorul agricol;

31. apreciază că BEI este unul dintre principalii susținători ai digitalizării în UE; încurajează BEI să își intensifice sprijinul pentru rețelele digitale și să promoveze autonomia UE în domeniul tehnologiilor-cheie;

32. observă că sectorul securității cibernetice joacă un rol esențial în protejarea întreprinderilor și a guvernelor de amenințări digitale tot mai sofisticate; apreciază majorarea investițiilor în securitate de la 6 miliarde EUR la 8 miliarde EUR, finanțate prin Inițiativa strategică europeană de securitate cu scopul de a răspunde provocărilor de securitate, inclusiv în industria Noului Spațiu;

Activitățile BEI în afara UE

33. Subliniază că, în al doilea al său an de existență, BEI Global a oferit finanțare în valoare de 8,4 miliarde EUR (față de 9,1 miliarde EUR în 2022); constată că, întrucât finanțarea BEI Global este limitată la 50 % din costul total al unui proiect, asistăm frecvent la investiții cofinanțate cu instituții de finanțare a dezvoltării și cu bănci multilaterale de dezvoltare; invită BEI și Comisia să investească în funcții de audit intern și de control independent pentru a garanta integritatea și temeinicia operațiunilor care implică parteneri din afara UE;

34. subliniază că toate intervențiile BEI în Ucraina trebuie să aibă ca fir călăuzitor prioritățile pentru reconstrucție și să se alinieze întru totul la prioritățile și metodele prevăzute în Planul pentru Ucraina; reține că BEI își intensifică în continuare eforturile de prevenire, descurajare și investigare a fraudei și a corupției în legătură cu proiectele Grupului BEI executate în Ucraina; își reiterează apelul de a se asigura o condiționalitate strictă în raport cu asistența financiară acordată Ucrainei, care ar trebui să prevadă clar supravegherea prin clauze de politică, inclusiv dreptul de vizită și accesul la informații și la sedii;

35. consideră că dacă i se conferă BEI un rol mai important se vor vedea beneficii atât pentru reconstrucția Ucrainei și procesul de extindere, cât și pentru viitoarele parteneriate sub egida agendei „Global Gateway” a UE și a politicii de vecinătate și în sprijinul obiectivelor de dezvoltare durabilă; încurajează Comisia să coopereze cât de mult posibil cu BEI pentru a amplifica autonomia strategică a UE, în special la capitolele energie și materii prime;

36. subliniază că, pentru a sprijini Ucraina, din 2014, de la începutul conflictului cu Rusia, BEI a constituit un portofoliu de împrumuturi de peste 7 miliarde EUR; subliniază că, la 31 decembrie 2023, expunerea BEI (tranșe eliberate și neeliberate încă) se ridica la 5,750 miliarde EUR, fiind garantată predominant cu garanții UE în cadrul mandatului de acordare a împrumuturilor externe;

37. remarcă numeroasele acțiuni întreprinse în Moldova pentru a atenua efectele recesiunii economice și ale crizei energetice și pentru a sprijini calea acestei țări către aderarea la UE, precum și în Balcanii de Vest, unde BEI Global a investit 1,2 miliarde EUR în 2023, plus încă 700 de milioane EUR pentru a spori siguranța rutieră și a îmbunătăți rețelele feroviare; consideră îmbucurătoare adoptarea Mecanismului de reformă și creștere pentru Balcanii de Vest în 2024;

Structura sistemului de răspundere la BEI

38. reamintește că la BEI supravegherea internă are ca for suprem Inspectoratul General (IG), care cuprinde trei departamente legate de contabilitate – evaluarea operațiunilor, mecanismul de tratare a plângerilor și investigarea fraudelor – care au roluri complementare, contribuind la tratarea consecventă a acuzațiilor și a plângerilor;

39. observă că mecanismul BEI de tratare a plângerilor (BEI-CM) a gestionat în total 104 cazuri în 2023 (97 în 2022); reține că în 2023 au fost primite 60 de plângeri noi (54 în 2022), dintre care 44 au fost considerate admisibile și 29 au privit proiecte finanțate de BEI, dintre care 27 erau situate în afara Europei;

40. reține că la BEI Comitetul pentru reclamații în materie de achiziții publice este comitetul independent care tratează plângerile referitoare la proceduri de achiziții publice pentru proiecte finanțate de BEI în afara UE;

41. apreciază eforturile Diviziei de investigare (IG/IN) de a coopera și de a-și coordona eforturile cu celelalte componente ale structurii antifraudă a UE, în special cu Oficiul European de Luptă Antifraudă și cu Parchetul European, care au primit 37 % din sesizările pentru investigații în 2023 (27 de cazuri din 74);

42. consideră demn de notat că IG/IN derulează activități proactive de detectare a fraudelor utilizând Instrumentul de evaluare a riscului de fraudă și integritate și Sistemul automat de detectare a riscului de corupție în achizițiile publice și că, în 2023, 24 de analize au identificat obiective pentru trei evaluări de integritate proactive complete și aprofundate;

43. regretă că, în pofida apelurilor repetate ale Parlamentului, raportul anual al IG/IN nu oferă informații adecvate despre: amploarea financiară a cazurilor pe care le gestionează, fondurile sau mandatele afectate, tipurile de proiecte vizate, măsurile de atenuare adoptate, rolul serviciilor BEI și al intermediarilor sau partenerilor în cazurile respective sau chiar al statelor membre în cauză; își reiterează apelul adresat IG/IN de a nu se limita doar la o descriere narativă a câtorva studii de caz, dacă dorește să ofere informații prețioase despre cât de bine sunt protejate interesele financiare;

44. este conștient de faptul că politica de excludere a BEI prevede un proces de excludere autonom, care nu este întru totul echivalent cu sistemul de detectare timpurie și de excludere al Comisiei ca standarde decizionale, rezultate și căi de atac; își reiterează apelul adresat Comisiei de a identifica eventualele lacune și de a propune soluții, inclusiv o procedură accelerată de executare a deciziilor de excludere ale BEI prin sistemul de detectare timpurie și excludere; observă că în 2023 prin procedurile de excludere bazate pe constatările IG/IN au fost excluse cinci întreprinderi de la participarea la orice activitate finanțată de BEI pe o perioadă de cinci ani;

45. consideră o veste bună aprobarea, în 2023, a politicii Grupului BEI privind cadrul de control intern; încurajează Banca să dea curs observațiilor Comitetului de audit potrivit cărora atât auditul intern, cât și cadrul de control intern ar trebui să evolueze și să devină funcții de grup;

46. constată că mai există și o a treia linie de apărare, și anume auditorul extern independent al BEI; subliniază că rotația periodică a auditorilor și a misiunilor permite noi perspective și, prin urmare, crede că în cazul auditorului extern al BEI ar trebui să se facă o rotație periodică; cu toate acestea, Grupul BEI are același auditor din 2009 și mandatul său a fost prelungit până în 2027;

47. apreciază faptul că Cadrul de gestionare a riscurilor al Grupului BEI și rapoartele semestriale de informare privind gestionarea riscurilor ale Grupului BEI își îndeplinesc menirea și sunt aliniate la cerințele și standardele tehnice ale Autorității Bancare Europene;

48. înțelege că, în conformitate cu evoluția nevoilor UE, în 2024 instituțiile UE au aprobat modificarea statutului propusă de Consiliul guvernatorilor BEI, modificând limita statutară a ratei sale de îndatorare[3] și mărind-o de la 250 % la 290 %, pentru a permite BEI să investească mai mult fără a-și majora baza de capital propriu;

49. consideră că modificarea ratei de îndatorare deschide o ușă către o apetență la risc mai mare; recunoaște că investițiile în energia din surse regenerabile și în infrastructura durabilă, precum și investițiile în tehnologii inovatoare sunt esențiale pentru competitivitatea UE, dar implică adesea un risc mai mare pentru că nu este sigur dacă vor fi rentabile; subliniază că asumarea mai multor riscuri poate face să crească volatilitatea rentabilității investițiilor făcute de BEI, dar observă că BEI dispune de rezerve de capital (rezerve de peste 56 de miliarde EUR în 2023, comparativ cu 36 de miliarde EUR în 2014) care i-ar permite să își extindă propriile operațiuni cu risc;

50. este preocupat de situația Northvolt AB, un producător de baterii ale cărui activități au fost considerate esențiale în procesul de tranziție verde; ia act de faptul că Northvolt beneficiază de un pachet semnificativ de împrumuturi din partea BEI, puțin mai mult de 942,6 milioane EUR, ca parte a finanțării prin îndatorare atrase pentru a extinde o mega-uzină;

51. subliniază că se spera ca extinderea sitului să mărească capacitatea anuală de producție de baterii, având o importanță strategică pentru competitivitatea pe plan mondial; consideră că intervenția BEI în această operațiune a fost în conformitate cu misiunea sa și în concordanță cu strategiile UE în acest sector;

52. invită Comisia să lanseze o analiză internă pentru a verifica motivele și contextul eșecului acestui proiect emblematic și să învețe din această experiență pentru ca situații de acest gen să nu se mai repete sau să fie detectate din timp;

53. susține că cea mai mare valoare adăugată a sprijinului UE constă în promovarea investițiilor cu risc mai ridicat în întreprinderi inovatoare, în extinderea întreprinderilor strategice din UE și în facilitarea proiectelor de tranziție pe termen lung care nu pot obține finanțare de la sectorul privat; consideră că, pentru a-și îndeplini cu succes

[3] raportul de îndatorare este măsura în care BEI poate acorda împrumuturi în raport cu resursele sale proprii.

obiectivele în materie de inovare și competitivitate, programul InvestEU ar trebui să se concentreze pe finanțarea de investiții cu risc mai ridicat și pe extinderea investițiilor și că Grupul BEI ar trebui să preia proiecte mai multe și mai mari cu grad mare de risc, combinând o mobilizare mai orientată spre risc a resurselor InvestEU cu o orientare echivalentă în utilizarea resurselor financiare proprii ale Grupului BEI;

54. este conștient că membrii Comitetului director al BEI au fost adesea funcționari publici în țările lor de origine înainte de a-și începe mandatul la BEI, care durează de obicei între doi și șase ani, și că, prin urmare, au dreptul de a beneficia de șanse de dezvoltare profesională, sub rezerva anumitor condiții, în timpul perioadei de incompatibilitate (prelungită până la o perioadă de 24 de luni de la încheierea mandatului la BEI); reține că membrilor Comitetului director li se cere să informeze Comitetul de etică și conformitate și să ceară aprobarea cât mai curând posibil în cazul oricăror negocieri privind viitoare locuri de muncă;

55. reamintește că Parlamentul a lansat apeluri repetate de a înăspri mecanismul de prevenire a conflictelor de interese la BEI și de a trata cu mai mult simț de răspundere asemenea cazuri, precum și de a defini mai bine condițiile în care vicepreședinții BEI pot lua parte la decizii privind operațiuni în țările lor de origine și insistă ca la aceste aspecte să se găsească un răspuns cu prilejul unei viitoare revizuiri a Codului de conduită al Comitetului director;

56. subliniază că, prin decizia din 31 octombrie 2023 în cauza 611/2022/KR, Ombudsmanul European a constatat că un fost vicepreședinte a participat la aprobarea acordurilor de finanțare dintre BEI și o bancă națională de promovare[4] din țara sa de origine în săptămânile de dinainte să fie numit în funcția de director executiv al respectivei bănci naționale de promovare, în pofida recomandării directorului de conformitate al BEI de a evita orice fel de afaceri cu banca respectivă cât timp procedura sa de numire era în curs de desfășurare; înțelege că acest caz s-a petrecut înainte să intre în vigoare actualul cod de conduită al Comitetului director, care include în prezent dispoziții speciale privind persoanele care urmează să fie cooptate în Comitetul director;

57. observă că măsurile de atenuare, cum ar fi separarea atribuțiilor și perioadele de incompatibilitate, sunt cele mai frecvente clauze de precauție care trebuie aplicate atunci când se tratează un caz de tip „ușă turnantă” și înțelege că astfel de măsuri sunt aplicate și respectate de membrii Comitetului director, inclusiv de cei despre care s-a relatat recent în mass-media;

Control, transparență și supraveghere

58. regretă că Curtea de Conturi Europeană (CCE) tot nu poate să aibă acces neîngrădit la toate datele referitoare la operațiunile BEI; susține că CCE ar trebui să aibă dreptul de acces la toate informațiile necesare pentru a evalua detaliat și exhaustiv toate operațiunile BEI concepute și efectuate pentru a implementa orice politică a UE; invită CCE să examineze cu maximum de rigoare, în funcție de capacitățile sale, toate operațiunile care implică, într-o măsură mai mare sau mai mică, bugetul UE;

[4] băncile naționale de promovare sunt intermediari financiari între BEI și proiectele la scară mică care beneficiază de investiții din partea BEI;

59. observă că principalele sarcini de audit relevante sunt încredințate Comitetului de audit al BEI, care este un organism complet independent; consideră că dacă la sarcinile specifice ale Comitetului de audit ar participa reprezentanți externi calificați analizele Comitetului de audit ar câștiga în obiectivitate;

60. constată că politica de transparență a BEI încearcă să găsească un compromis între principiul transparenței și necesitatea de a proteja informațiile sensibile; observă că această politică precizează ce informații ar trebui publicate proactiv și când – stipulând, de exemplu, că rezumatele proiectelor ar trebui publicate cu cel puțin trei săptămâni înainte ca finanțarea proiectului să fie luată în considerare pentru aprobare de Consiliul de administrație al BEI – și stabilește derogările aplicabile;

61. reține că, în 2023, Consiliul de administrație al BEI a aprobat 449 de proiecte și că aproape toate (94 %) rezumatele proiectelor au fost publicate, în majoritatea cazurilor (57 %) înainte de aprobare; observă că toate operațiunile BEI efectuate prin intermediari financiari sunt publicate pe site-ul BEI și că BEI oferă detalii la cerere;

62. reamintește că toate documentele BEI sunt accesibile oricărei persoane în conformitate cu prezumția în favoarea divulgării; subliniază că toți solicitanții ar trebui informați în prealabil că publicul va avea un acces cât mai larg la documente și că orice motive de refuz ar trebui să se bazeze exclusiv pe excepții;

63. reamintește că între Parlament și BEI s-ar putea derula un dialog mai structurat dacă s-ar adopta un memorandum de cooperare; ține să remarce, în acest sens, cooperarea fără precedent a BEI cu Parlamentul la pregătirea prezentei rezoluții, văzând-o ca pe o dovadă concretă de deschidere și transparență;

Acțiuni întreprinse în urma recomandărilor Parlamentului

64. invită BEI să raporteze în continuare în ce stadiu de implementare se află recomandările anterioare făcute de Parlament, în special rezultatele obținute și impactul acțiunilor întreprinse pentru a pune în practică prioritățile sale și politicile UE, și ce măsuri a adoptat pentru a combate mai riguros conflictele de interese, fraudele, corupția și alte posibile forme de nereguli;

°

° °

65. încredințează Președintei sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului și Comisiei și solicită Consiliului și Consiliului de administrație al BEI să poarte o dezbatere despre pozițiile Parlamentului prezentate mai sus.